

Servicedocument HO - aanpak Coronavirus COVID-19

Inleiding

Met dit servicedocument wordt beoogd om instellingen handreikingen te bieden waarmee in de praktijk invulling kan worden gegeven aan de maatregelen die zijn aangekondigd voor het hoger onderwijs om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan.¹ Hogeronderwijsinstellingen zijn erg begaan met de effecten van corona(maatregelen) op studenten hebben en spannen zich op dit moment al maximaal in om het onderwijs en de tentamining doorgang te laten vinden. Het uitgangspunt is om de nadelige effecten voor studenten van de coronamaatregelen zoveel mogelijk te beperken. Dit document wordt aangevuld wanneer nieuwe informatie beschikbaar is.

1. Interpretatie maatregelen coronavirus voor hoger onderwijs

a. In het ho zijn tot 6 april geen onderwijsactiviteiten, inclusief toetsing, op de locaties van hogeronderwijsinstellingen

Wij vatten dit als volgt op:

1. Er vinden geen onderwijsactiviteiten plaats in onze gebouwen

- We definiëren onderwijsactiviteiten als alle georganiseerde activiteiten waarbij sprake is van een fysieke ontmoeting tussen docent(en) en student(en) op locaties van hogeronderwijsinstellingen en UMC's. We vatten hieronder alle activiteiten die in verschillende fasen van de onderwijsketen plaats vinden van instroom tot en met alumni-activiteiten, inclusief contractonderwijs.
- Alle activiteiten die niet direct bijdragen aan het georganiseerd onderwijs worden afgeschaald. Hieronder vallen ook activiteiten van studie- en studentenverenigingen. Wat dit concreet betekent is aan de interpretatie van de instelling.
- Onder onderwijsactiviteiten worden niet verstaan de verdediging van scripties en promoties in kleine kring (deze vinden uiteraard als mogelijk online plaats) en (eind)examenactiviteiten waarbij fysieke aanwezigheid van de student nodig is. Te allen tijde wordt rekening met de algemene instructies van RIVM en GGD gehouden, zoals voldoende afstand van elkaar.
- Voor de omgang met faciliteiten op de campus, zoals bibliotheken en onderzoeksruimten, kunnen instellingen zelf keuzes maken. Ook hier geldt dat die passen binnen de algemene instructies van RIVM en GGD.

2. Onderwijsactiviteiten buiten het gebouw kunnen wel doorgang vinden

---

¹ Verwijzing naar kamerbrief donderdag 12-3

- Denk hierbij aan stages en (afstudeer)projecten bij instellingen en bedrijven. De hogeronderwijsinstellingen en UMC's volgen hierbij de besluiten/het beleid van de ontvangende organisaties, indien nodig in overleg met de instelling waar de studenten staan ingeschreven.
- Ook onderwijs dat in samenwerkingsverbanden plaatsvindt buiten de locaties van hogeronderwijsinstellingen en UMC's kan doorgaan (samen opleiden, onderwijs in bedrijven) op voorwaarde dat de ontvangende instelling dat toestaat.
- Studieactiviteiten die studenten individueel doen vallen buiten deze instructie.

b. Zo veel mogelijk onderwijs in andere vormen met name afstandsonderwijs

Wij vatten dit als volgt op:

Alle vormen van onderwijs waarbij geen sprake is van fysieke ontmoeting tussen student(en) en docent(en) op locaties van hogeronderwijsinstellingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan vormen van onderwijs, zoals skype, videocolleges, conference calls, begeleiding in kleine groepen die plaatsvinden buiten de locaties van de instellingen.

Afwegingskader voor CvB's:

Het CvB hanteert, ook als er discussie ontstaat over de inhoud van het besluit in het licht van de WHW en/of interne regelgeving als de OER, het volgende afwegingskader:

- Publieke gezondheid
- Zo goed als mogelijk aansluiten bij de richtlijnen van het RIVM
- Belang studenten en medewerkers
- Inspanningsverplichting continuïteit (online) onderwijsproces en organisatie (dus geen resultaatsverplichting) gericht op diplomering en doorstroming
- Zorgvuldige motivering
- Uitvoerbaarheid/ Administratieve beheersbaarheid
- Concentratie op kerntaken
- Duidelijk en rust

2. Aandachtspunten vooraf

De bijzondere omstandigheden vragen van alle partijen in het hoger onderwijs, zowel instellingsbesturen, docenten, als studenten, flexibiliteit. Het verplaatsen of anders vormgeven van onderwijs en tentamens vraagt natuurlijk veel van alle betrokken partijen (studenten, docenten, instellingen, toezichthouders, OCW).

OCW en instellingen moeten zich gezamenlijk inspannen om zoveel mogelijk passende oplossingen te zoeken voor vraagstukken die optreden als gevolg van corona (maatregelen). In het algemeen geldt dat instellingen zich inspannen om nadelen voor studenten zoveel mogelijk te voorkomen. OCW faciliteert instellingen om dit zo goed mogelijk te kunnen doen.

Instellingen geven vorm aan deze inspanningsverplichting door alternatieven te zoeken voor fysieke onderwijsactiviteiten, tentamens en selectie. Instellingen bepalen welke invulling in de concrete situatie het meest passend is. Een belangrijke notie hierbij is dat personeel dat nodig is voor de voortgang van het (hoger) onderwijs valt onder de definitie van cruciale sectoren.

Daar waar de betrokkenheid van de medezeggenschap benodigd is, zullen instellingen de medezeggenschap en staat de medezeggenschap open voor flexibele en versnelde procedures.

Voor een aantal knelpunten waar tegenaan gelopen wordt, zijn generieke oplossingen nodig. In dit document worden daartoe zoveel mogelijk handvatten gegeven. Het kan alsnog zo zijn dat individuele instellingen voor specifieke vraagstukken komen te staan. Daarbij geldt dat instellingen in de regel binnen de gebruikelijke regels zoeken naar oplossingen, die de nadelige gevolgen voor studenten op de korte termijn zoveel mogelijk inperken. Indien er binnen de gebruikelijke regels onvoldoende handvatten zijn om dat te doen, kunnen instellingen onder meer gebruik maken van hardheidsclausules in instellingsbeleid of in de wet.

Instellingen wordt geadviseerd om bij twijfel contact op te nemen met de respectievelijke koepelorganisatie die de vragen en zorgen inventariseert en bundelt en hierover contact houdt met het ministerie van OCW. OCW blijft betrokken en zal meedenken over mogelijke oplossingen, hierbij wordt door OCW in voorkomende gevallen ook afgestemd met toezichthouders.

2.1 Wat kan blijven plaatsvinden op de campus?

- Er vinden geen onderwijsactiviteiten plaats op de fysieke locatie(s) van hogeronderwijsinstellingen. Andere activiteiten, mits passend de algemene instructies van RIVM en GGD blijven plaatsvinden.
- Zoals hierboven benoemd vallen onder onderwijsactiviteiten alle georganiseerde activiteiten waarbij sprake is van een fysieke ontmoeting tussen docent(en) en student(en) op locaties van hogescholen, universiteiten en UMC's. We vatten hieronder alle activiteiten die in verschillende fasen van de onderwijsketen plaats vinden van instroom tot en met alumni-activiteiten, inclusief contractonderwijs.
- Hier geldt dus dat ook kleinschalige onderwijsactiviteiten op de locatie van de onderwijsinstelling niet door kunnen gaan. Wanneer deze activiteiten buiten de locatie(s) van de onderwijsinstelling plaatsvinden hangt het ervan af in hoeverre ze binnen de algemene instructies van RIVM en GGD vormgegeven kunnen worden.
- Een uitzondering geldt, zoals onder 1 ook benoemd, voor de verdediging van scripties en promoties, mits in kleine kringen en passend binnen de algemene instructies van RIVM en GGD. De locatie(s) van onderwijsinstellingen kunnen ook open blijven om studenten te faciliteren, die thuis geen gebruik kunnen maken van afstandslernen en dus een beroep willen doen op leer- en ICT-faciliteiten van de instelling.
- Voor de omgang met faciliteiten op de campus, zoals bibliotheken en onderzoeksruidten, kunnen instellingen zelf keuzes maken zolang die passen binnen de algemene instructies van RIVM en GGD.

Stages

- Stages en andere aan het onderwijs gerelateerde activiteiten buiten de instelling kunnen wel doorgang vinden, tenzij de werkgever in verband met corona (maatregelen) reden heeft de activiteit te staken.
- Medische en zorgopleidingen en onderwijsvormen waarbij studenten in de vorm van stage of onderwijs werkzaam zijn in een zorginstelling, zoals een UMC, een algemeen ziekenhuis of extramurale zorginstelling vormen een bijzondere categorie. Hier geldt dat het in sommige gevallen nodig is dat stagiaires en co-assistenten naar huis gaan, omdat de zorginstelling zich primair op het zorgproces moet kunnen richten. En soms is het juist noodzakelijk dat stagiaires of co-assistenten blijven, omdat zij een belangrijke bijdrage leveren aan de patiëntenzorg.
- De betreffende zorginstelling maakt als eerste de keuze of de student een bijdrage kan leveren aan de patiëntenzorg. Hierbij staat de veiligheid voor patiënt, student en werknemers in de zorginstelling voorop. Er bestaat ruimte voor de student om aan te geven bij de zorg- en onderwijsinstelling of hij/zij om persoonlijke redenen de stage of het coschap wil continueren of niet.
- Indien relevant, wordt afgesproken of en hoe de eventueel afwijkende werkzaamheden binnen de doelstellingen van de stage of het coschap passen. Bij die afspraken is de onderwijsinstelling leidend.
- Studenten kunnen, ook wanneer hun stage, co-schap of andere onderwijsvorm is geannuleerd, als student-vrijwilliger in een zorginstelling werkzaam zijn. Voor deze (arbeids-)relatie dienen aparte afspraken te worden gemaakt tussen de zorginstelling en de student, zoals m.b.t. verzekering. Ook in deze gevallen wordt de zorginstelling geadviseerd de afweging te maken of de student de werkzaamheden kan continueren. De zorginstelling zorgt dat het duidelijk is voor de student dat aan deze vrijwillige werkzaamheden geen beoordeling is gekoppeld en dat het geen voortzetting betreft van eerder gevolgde onderwijsactiviteiten. De afstemming over extra inzet van studenten maar ook docenten in de zorg vindt vooral plaats binnen de regionale netwerken van zorg- en kennisinstellingen.

2.2 Internationale mobiliteit

Studenten en personeel in het buitenland

- Instellingen hebben ten aanzien van hun studenten een zorgplicht. Dit geldt ook voor studenten die in het buitenland studeren of stage lopen. Wat deze zorgplicht in een concreet geval inhoudt, bijvoorbeeld als het gaat om de terugkeer van studenten, is mede afhankelijk van de eigen instellingsregels, en van wat de instelling mogelijk middels een contract met de onderwijsinstelling in het buitenland hierover heeft afgesproken.

- De instellingen spannen zich maximaal in om nauw contact te houden met studenten in het buitenland en hen van de juiste informatie te voorzien als het gaat om het continueren van het volgen van onderwijs in het buitenland en een eventuele terugkeer naar Nederland.
- De instelling houdt daarbij rekening met de RIVM-adviezen en met het algemene reisadvies dat het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) heeft afgegeven ten aanzien van het desbetreffende gebied.
- Een instelling kan ervoor kiezen studenten die vanwege gezondheidsrisico's moeten terugkeren naar Nederland en hiertoe geen toereikende middelen hebben, daarin te ondersteunen. Het ministerie van BZ speelt een rol in het realiseren van de terugkeer naar Nederland voor personen die in het buitenland vastzitten, waaronder studenten. OCW heeft een contactpersoon ingesteld die voor zowel studenten als personeel als liaison tussen de koepels en BZ functioneert.

Buitenlandse studenten in Nederland

- Studenten uit het buitenland die in Nederland verblijven, kunnen geraakt worden door de gevolgen van corona (maatregelen), wanneer zij het risico lopen tegen hun wil hun studie in Nederland voortijdig te moeten beëindigen vanwege het coronavirus.
- Denk aan de uitloop van onderwijsactiviteiten, waardoor de student die activiteiten niet meer kan afronden omdat de verblijfsvergunning van de student reeds is verlopen. Of studenten uit derde landen die vanwege corona (maatregelen) studievertraging oplopen, met als gevolg dat zij niet tijdig het aantal studiepunten kunnen behalen dat is vereist om de verblijfsvergunning te behouden.
- Voor bovengenoemde gevallen geldt dat overleg en afstemming nodig is tussen OCW en het ministerie van Justitie en Veiligheid. OCW heeft een contactpersoon ingesteld als liaison tussen de koepels en de IND om oplossingen voor dergelijke problemen te vinden. In gezamenlijkheid met JenV zal worden nagegaan in hoeverre de migratiewet- en regelgeving ruimte biedt voor een passende oplossing voor studenten die zich in een van de bovengenoemde situaties bevinden. OCW houdt de koepels hierover nauw geïnformeerd.
- Er zijn ook studenten die graag willen terugkeren naar het land van herkomst - of daartoe verplicht zijn omdat hun verblijfsvergunning is verlopen - maar moeilijkheden ondervinden vanwege lokale corona-maatregelen in het land van herkomst of vanwege financiële belemmeringen.
- Ook voor deze studenten geldt dat instellingen allereerst handelen in lijn met de afspraken die hierover zijn gemaakt tussen de instelling in Nederland en de student, en tussen de instelling in Nederland en de instelling in het land van herkomst. De Nederlandse instelling spant zich in ieder geval in om studenten uit het buitenland goed te informeren over de mogelijkheden voor een terugkeer naar het land van herkomst. De student dient de eigen middelen en reisverzekering aan te spreken als het gaat om de dekking van reiskosten.
- OCW bespreekt met het ministerie van Buitenlandse Zaken op dit moment ook of en zo ja welke rol BZ kan spelen in het realiseren van de terugkeer van buitenlandse studenten.

2.3 BSA

- Instellingen laten zoveel mogelijk het onderwijs en tentaminering doorgang vinden (in alternatieve vormen). Toch zal dit voor een deel van de opleidingen en studenten lastig zijn. Het kan daardoor dat studenten door de coronacrisis vertraging oplopen waar door zij de bsa-norm niet halen.
- Om recht te doen aan de mogelijke vertraging die de student hiermee oploopt en aan de voorkant helderheid te bieden richting de student, worden instellingen verzocht het uitbrengen van een afwijzend bindend studieadvies uit te stellen naar het tweede studiejaar, gebruikmakend van de bestaande wettelijke mogelijkheid.

2.4 Aanmelding en toelating

- De reguliere aanmeldedeadline voor studenten (1 mei) wordt verschoven naar 1 juni. Dit geeft ruimte aan studenten die zich door het coronavirus niet op tijd konden aanmelden. Het kan zijn dat bepaald vormen van de studiekeuzecheck geen doorgang kunnen vinden, omdat deze vraagt om fysieke aanwezigheid van de student. Daarom vervalt het recht dat studenten hebben op een studiekeuzecheck voor die studenten die zich na 1 mei inschrijven. Er blijft wel een de inspanningsverplichting gelden en zo veel als mogelijk moet worden gezocht naar een alternatieve vorm van de studiekeuzecheck. Bijvoorbeeld door het afnemen van een digitale toets, een vragenlijst met een telefonisch gesprek of andere studiekeuzeactiviteiten waarvoor de student niet fysiek aanwezig hoeft te zijn.

- Voorkomen moet worden dat een mbo-student volgend studiejaar niet aan zijn hbo-opleiding kan beginnen door een kleine studievertraging, die het gevolg is van deze coronacrisis. Het gaat dan om de mbo-student die door deze crisis nog één of enkele kleine vakken niet heeft kunnen afronden voor 1 september dan wel in de afronding van beroepspraktijkvorming zit en dat wel voor 1 januari 2020 kan doen. De hogeschool zal deze student toch al toelaten tot haar onderwijs. Na mbo-diplomering vindt dan formele inschrijving plaats; als het mbo-diploma niet voor 1 januari 2020 wordt behaald, zal de student alsnog van de hbo-opleiding af moeten.
- Dit geldt mutatis mutandis ook voor de bachelorstudent die wil instromen in een masteropleiding. Dit betekent dat ook met de zogenaamde 'harde knip' tussen de bachelor- en masteropleiding soepeler zal worden omgegaan. Hierover worden met de sector nog nadere afspraken gemaakt.

2.5 (Decentrale) selectie (BA en MA)

- Voor de AD- en bacheloropleidingen zouden de instellingen vóór 15 april de selectieprocedure moeten hebben afgerond. Omdat in de huidige situatie met het coronavirus te kunnen doen, moeten instellingen eventueel afwijken van de voorziene selectieprocedure die vragen om een fysieke aanwezigheid. Instellingen hebben in deze uitzonderlijke situatie de ruimte om deze datum op te schuiven, naar uiterlijk 15 juni. Indien daarvoor gekozen wordt, zullen er geen selecties plaatsvinden gedurende de periode van de eindexamens vo en wordt ook rekening gehouden met de examenmomenten in het mbo.
- Hierover zullen instellingen goed communiceren, zodat studenten van dit uitstel op de hoogte zijn en er nog voor kunnen kiezen om zich zekerheidshalve voor 1 mei aan te melden voor een opleiding zonder selectie.
- Voor de afronding van de selectieprocedures in de master geldt geen landelijke deadline. Ook hier geldt dat het aan de opleidingen zelf is om eventueel alternatieve selectieprocedures in te richten, indien dit noodzakelijk is door het coronavirus.

2.6 Financiële effecten (voor instellingen)

- Het is duidelijk dat het veel vraagt van alle betrokken partijen om het onderwijs door te laten gaan met inachtneming van de getroffen coronamaatregelen. Dit zal voor instellingen ook financieel een effect hebben.
- OCW voert het gesprek met de onderwijskoepels op het moment dat er meer duidelijk is over de precieze omvang van de gevolgen. Bij acute financiële problemen zal OCW in overleg met de betreffende bekostigde instellingen en de inspectie bezien hoe deze kunnen worden opgelost.
- Studenten die per aankomend studiejaar beginnen, maar het dossier nog niet compleet is als gevolg van vertraging door het corona virus zullen wel voor bekostiging in aanmerking komen. Met de VH en VSNU moet worden besproken op welke wijze dit concreet wordt vormgegeven.

2.7 Financiële effecten (voor studenten)

- Door de coronamaatregelen kan het zich voordoen dat studenten acute financiële problemen krijgen, bijvoorbeeld doordat zij tijdelijk niet kunnen werken. Het is te verwachten dat instellingen hierover ook vragen krijgen van bezorgde studenten.
- DUO wijst in dit kader op de mogelijkheid om tijdelijk per maand meer te lenen. Dat kan ook met terugwerkende kracht, tot aan het begin van het studiejaar. Ook kunnen studenten nog collegegeldkrediet aanvragen. Zij kunnen dit zelf regelen in mijn DUO. Mocht dit onvoldoende zijn, kunnen zij contact opnemen met DUO over de mogelijkheden.
DUO betracht maximale coulançe t.a.v. studenten die met financiële tegenslagen kampen door de coronamaatregelen.

2.8 Accreditatie

- Mogelijk gaan opleidingsvisitaties langer gaan duren of worden uitgesteld vanwege het corona-virus bijvoorbeeld omdat er beperkingen gelden, er bezwaren zijn tegen een bezoek of omdat (internationale) panelleden niet kunnen reizen.
- De NVAO heeft besloten dat alle Nederlandse beoordelingsprocedures onder regie van de NVAO en daarmee samenhangende visitaties en locatiebezoeken worden opgeschort t/m 6 april.
- Voor vragen over deze maatregel in relatie tot de accreditaties van nieuwe opleidingen (tno's) kunnen instellingen de NVAO website raadplegen en desgewenst contact opnemen met de betreffende NVAO procescoördinator.

- Voor de accreditatie van bestaande opleidingen geldt een voor de opleiding vastgestelde inleverdatum. Instellingen zijn zelf verantwoordelijk voor de organisatie van de visitatie en kunnen dus ook zelf besluiten om een visitatie en locatiebezoek op te schorten. Het ligt voor de hand dat de instelling hierover in overleg treedt met de commissies van deskundigen, de secretaris en in voorkomend geval het evaluatiebureau.
- Voor opleidingen met een inleverdatum 1 november 2020 wordt voorzien in een verlenging van de inleverdatum van 1 jaar. OCW registreert dit in het Croho. Instellingen hoeven hier geen actie voor te ondernemen.
- Deze verlenging biedt opleidingen die de komende periode staan voor een her-accreditatie de mogelijkheid om desgewenst bijv. de voorbereiding of locatiebezoeken te verschuiven.
- Het verschuiven van bijv. een locatiebezoek is een optie voor instellingen waar gebruik van kan worden gemaakt, maar dit hoeft niet. De verlengde inleverdatum is een uiterste datum van inlevering.
- Onderzocht wordt of bovenstaande verlenging ook noodzakelijk is voor opleidingen met een inleverdatum 1 mei 2021. Ook wordt onderzocht of verlenging van inleverdata van grote clusters van opleidingen een bijdrage kan leveren aan het voorkomen van (nieuwe) pieken in het visitatierooster. Op de website van de NVAO zal worden voorzien in actuele informatie over de aangepaste procedures.

2.9 Onderzoek

- NWO heeft een aantal maatregelen genomen om wetenschappers te ondersteunen:
  - o Lopende rondes waarbij géén interactie met aanvragers meer is vereist kunnen doorgang vinden volgens planning
  - o Van andere lopende rondes worden interviews uitgesteld en deadlines voor indiening verruimd. NWO realiseert zich terdege dat opschorting van interviews voor de mensen die in de procedure zitten niet goed is, en is daarom op zoek naar manieren om toch tot toekenningen over te gaan. Het belang van zorgvuldigheid en een gelijk speelveld voor alle kandidaten maakt dat het vinden van een oplossing tijd kost. In april zal NWO, in samenspraak met de kennisinstellingen, met oplossingen komen.
  - o Voor aankomende calls worden de deadlines uitgesteld met een maand en meer complexe calls met consortia worden gepauzeerd en na een maand na het aflopen van landelijke maatregelen weer hervat.
Wanneer de tweede geldstroom door deze maatregelen voor een langere periode kleiner wordt, kunnen financiële problemen ontstaan. Op dit moment is er onvoldoende zicht op de omvang van deze situatie, maar OCW blijft hierover in contact met NWO en met de VH en VSNU.

2.10 CBHO

- CBHO opereert volgens de richtlijnen van de Raad van State waar de zittingen plaatsvinden. Er kunnen geen zittingen via video conferencing / conference call plaatsvinden.
- Door de Raad van State is aangegeven dat in verband met de uitbraak van het coronavirus er van dinsdag 17 maart 2020 tot en met in ieder geval maandag 6 april 2020 geen zittingen plaatsvinden, met uitzondering van zeer urgente zaken.
- CBHO volgt deze lijn, dat betekent dat er geen CBHO zittingen zullen plaatsvinden in de periode tot en met 6 april a.s.. Dit laat onverlet dat CBHO wel doorwerkt. Eventuele spoedzaken zullen wel behandeld worden. Hierover kan contact worden opgenomen met CBHO.
- Indien partijen daar toestemming voor geven kan CBHO ook uitspraak doen zonder dat de zaak op zitting komt.
- Door CBHO wordt contact opgenomen met partijen over nieuwe data voor vervallen zittingen.

2.11 Kwaliteitsafspraken

- Nog niet alle beoordelingen van de plannen voor de kwaliteitsafspraken zijn afgerond. Dit geeft financiële onzekerheid bij instellingen voor het jaar 2021. Deze onzekerheid neemt OCW weg door de bedragen in 2021 toe te kennen, ook als de instelling nog geen goedgekeurd kwaliteitsplan heeft.
- De instellingen zullen op een later moment de plannen rondom de kwaliteitsafspraken alsnog afronden.
- Instellingen zullen de medezeggenschap goed meenemen in het proces van de begroting voor 2021 en het monitoren van de kwaliteitsgelden in 2021. De medezeggenschap heeft instemmingsrecht op het budget voor de kwaliteitsafspraken op de begroting.
- De huidige situatie maakt het afleggen van site visits door de NVAO onmogelijk. Daarom zal de NVAO bij de lopende hersteltrajecten samen met het panel beoordelen of het aanvraagdossier ontvankelijk is en of het op basis van het dossier een positief advies kan afgeven. Mocht op basis van die toets aanvullende

informatie gewenst zijn of mochten de stukken anderszins vragen oproepen, dan vindt alsnog een site-visit (of digitale vervanging daarvan) plaats

2.12 NSE

- Alle inspanningen van instellingen zijn op dit moment erop gericht dat het reguliere onderwijs zo goed als mogelijk doorgang kan vinden;
- Omdat het organiseren van de NSE ook om inspanningen van instellingen vraagt (aanleveren gegevens, promotie voor het invullen van de NSE, communicatie), is besloten de NSE van dit jaar geen doorgang te laten vinden.
- Een extra reden hierbij is dat de NSE van dit jaar gehouden zou worden in de periode van 20 april t/m juni, waarbij er een groot risico zou zijn dat in de context van de uitzonderlijke maatregelen die nu genomen worden, de uitkomsten van de NSE niet valide zouden zijn.